

Il-Presepju

Harġa Nru. 99
Jannar - Marzu 2019

Fuljett mañruġ mill-
GHAQDA HBIEB TAL-PRESEPJU - MALTA
c/o 56, Amaltea, Triq il-Marg, Attard ATD 2382 - Malta

Fuljett
mahrug kull tliet xhur mill-
Għaqda Hbieb tal-Presepju
Malta.

VO/0844

*Kull korrispondenza
għandha tiġi ndirizzata lis-
Segretarju,
Charles A. Bellia
56, Amaltea, Triq il-Marġ,
Attard ATD2382, Malta*

*IL-PRESEPJU
Jitqassam lill-Membri
tal-Għaqda u għalhekk biex tir-
ċevih ħallas il-miżata
tiegħek regolarmen billi
tibghat €5 lill-Kaxxier.
Kontribuzzjonijiet oħra
biex jinfidew l-ispejjeż
ikunu ferm apprezzati.*

*L-GħAQDA
HBIEB TAL-PRESEPJU
Malta tirringrazza lil kull min
kiteb f'din il-harġa tal-fuljett.*

Apprezzament speċjali
jmur għas-
Sinxura Jessie Chircop
li hadet hsieb il-'proof reading'.

Werrej

Editorjal	3
Il-Kelma tal-President	4
Lejn Sena ta' Hidma	6
Fejn thobb il-qalb jimxu r-riglejn	7
Ninsa għax inhobb	9
Poezija - Żewġ Presepji	11
Poezija - Il-Fanal	12
It-Tifel Mitluf	13

Stampat
BONNICI'S
PRESS Est. 1924
36, St. Paul Street, Valletta
Tel: 21224607 - 21228138
E-mail: emibonnici@gmail.com

L-Editorjal

Sena wara sena, l-Milied jiġi u jmur, pero' ghalina d-dilettanti tal-presepju ma jiġix hekk. Appena jispiċċa x-xhar ta' Dicembru, fis nibdew naħsbu u noħolmu għas-sena dieħla....w arana nerġġu nibnu presepju ahjar milli kellna. Dan għal min ikun dilettant u ddedikat fil-passatemp tiegħu.

Noqghod nahseb ftit, li minn dawk li jiġu jżuru l-wirja mhux kulhadd ikun jaf minn xhiex ikunu ghaddew l-esibituri biex għamlu u ppreżentaw dak il-presepju. Il-ħsieb, tfassil u l-kostruzzjoni ta' xena tal-presepju tiehu hafna u hafna żmien ta' preparazzjoni. Hemm hu s-sabih ta' dan id-delizzju!! Min għandu fejn jahdem il-presepju, f'garaxx jew kamra fuq il-bejt, fiha u ma fihie; iżda min irid jahdmu god-dar żgur li minbarra l-imbarazz li jaqla', jaqla' wkoll xi tħergira mingħand il-mara. Pero' dan kollu jintesa hekk kif il-presepju jibda jieħu l-hajja. Imbagħad jibdew il-kummenti, xi kultant pjacevoli... xi kultant ftit inqas. Imma kif jitlesta l-kapulavur, il-familja kollha tkun sodisfatta u kulhadd jiistroh.

Għamilt dawn il-ftit ħsibijiet ghax ridt nghaqqa'dan il-process ma' kif vera ġrat il-ġrajjha ta' Betlem. Alla għamel id-dinja u dam sitt ijiem biex għamilha. Haseb, ippjana, u bil-mod il-mod bniha fuq il-pjan tieghu. Wara kull jum, wara li jkun holoq dak li kellel f'mohħu, kien jippjana għal jum ta' wara. Ha ħsieb ta' kollox, ra li ma kien jonqos l-ebda dettal li seta' jagħmel il-kapulavur li kien qiegħed iwettaq, fqir f'apperenza jew fl-isbuhija tieghu. Wara s-sitt jum... STRAH ghax ra li kollox kien sew. Meta mbagħad il-bniedem kiser il-patt li kien għamel mieghu, xorta ra kif għamel u bagħat lil Ibnu jitwieleed f'ghar ġol-belt ta' Betlem biex jerġa' jressaq il-bniedem lejH. Min jaf kemm ahna li nkunu qiegħdin nibnu l-presepju nagħmlu l-istess. Nibnu għar u nersqu lura biex naraw jixraqx jew hux sproporzjonat. Nagħmlu kamra, npoġġu pastur quddiem xi xena u noqogħdu niċċassaw jekk qiegħedx f'postu jew le. Dan hu s-sabih tal-presepju! Kull mument li dak li jkun ikun qed jibniha ikun qed jimxi fuq l-istess binarju tal-Mulej. Meta kollox ikun lest u għas-sodisfazzjon tieghu, jieqaf, jersaq lura u x'hin ikun sodisfatt, jistroh u jħalli 'l-haddiehor jitpaxxa b'dak li jkun għamel. J'Alla l-iskop tal-presepju jintlaħaq qalb il-bnedmin..... dik il-paci u l-ferħ, li habbru l-angli lir-rgħajja, d-dinja ta' llum għandha bżonnha!!!

Frans Chircop

Il-Kelma tal-President

Kif inthom ħbieb?

Bl-ghajnuna t'Alla bdejna sena ohra u diġa' hemm indikazzjonijiet li sejra tkun sena impenjattiva ghall-Għaqda tagħna. Fil-bidu ta' Jannar kellna biċċa xogħol iebsa biex ġarrejna l-armar tal-wirja u oggetti ohra tal-Għaqda minn garaxx ghall-iehor. Il-post fejn konna sa ffit għimħat ilu rriżulta li ma tantx kien adattat għalina. Il-bambin ried li nsibu post iehor fil-Mosta fejn stajna nhossuna iktar komdi u liberi biex nahdmu. Ghad fadal ftit xogħol xi jsir, imma b'naqra sforz iehor, kollox ikun postu.

Fl-ahħar laqgħa tal-Kunsill għas-sena li ghaddiet, issemmew numru ta' attivitajiet li jistgħu jitwettqu din is-sena; attivitajiet li barra milli jkunu informattivi, joholqu wkoll okkażżjonijiet biex ahna niltaqgħu u naqsmu idejat ġoddha dwar id-delizzju sabih tagħna. Ma setgħax jonqos li fost dawn ikun hemm il-kors tas-sajf li kien ta' ghajnuna kbira fit-twettiq tal-ghanijiet tagħna. Għal dan irridu nsibu post adattat possibilment milħuq sew mit-trasport pubbliku. L-ghajnuna tagħkom f'dan ir-riġward tkun ferm apprezzata.

F'dawn l-ahħar snin, kemm -il darba ssemมiet il-possibilita li nistiednu presepisti barranin biex jiġu hawn u joffru l-esperjenza tagħhom lill- membri u ħbieb tagħna. Matul ix-xhur li ghaddew sar kuntatt ma' ċertu Gianfranco Cupelli, presepista minn Calabria, l-Italja u miegħu qbilna li jiġi jagħti kors f'Settembru li ġej. Id-dettalji għad iridu jiġu ffinalizzati, u tirċevuhom aktar 'il quddiem.

Finalment irrid nappellalkom biex tieħdu sehem fl-attivitajiet li norganizzaw. Veru li huwa l-Kunsill li jrid jahdem billi johloq dawn l-attivitajiet, imma l-preżenza tagħkom isservi ta' skop li għalihi isiru. Kemm -il darba għidna biex min għandu eMail jghaddi l-indirizz lis-Segretarju biex meta jkollna xi informazzjoni dwar attivitajiet, ecc, tasal għandkom iktar malajr. Dan huwa forsi l-iqtar mod faċċi biex inżommu kuntatt.

Insellmilkom.

Andrew Spiteri

**Nhar it-Tlieta
16 ta' April, 2019**

**Żjarat lil
WIRJIET TA' VARI
TAL-ĞIMGHA L-KBIRA**

fir-Rabat u l-Mosta

Tluq bil-Coach mill-Furjana fil-4.45PM.

Wara nispiċċaw b'ikla f'Restaurant u nirroritornaw il-Furjana.

Għal aktar informazzjoni u bookings:

*ibgħat email fuq: presmal18@gmail.com
jew cempel fuq 9940 6645*

UNIVERSALIS FÖDERATIO PRÆSEPISTICA

THE CRIB UNITES US
"il-Presepju jgħaqqa qadna!"

AACHEN, GERMANJA

XXI KUNGRESS MONDJALI TAL-PRESEPJU
bejn il-15 - 19 ta' Jannar, 2020.

L-GHAQDA HBIEB TAL-PRESEPJU - Malta
ser torganizza ġita għal din l-okkażjoni.
Billi Aachen tinsab fuq il-fruntiera bejn il-
GERMANJA, OLANDA U BELĠU
ser ikollna wkoll ġiti organizzati biex naraw is-sbuhija u l-presepiji
ta' dawn it-tliet pajjiżi.

Jekk int interessat ċempel ISSA fuq 9940 6645 jew ibgħat eMail fuq:
presmal18@gmail.com u tirċievi l-informazzjoni kollha fi żmien qasir.

Lejn Sena ta' Hidma

Fis-sentejn li ghaddew, l-attivitajiet tal-Għaqda tagħna kienu neqsin minn dak l-entużżej jażmu li konna nafuhom qabel! Jista' jkun li dan kien riżultat taċ-ċaqliq li kellna mill-belt ghall-Furjana. Konna drajna sew biċ-ċavetta f'idejna, nidħlu u noħorġu meta u x'xin irridu. Kulhadd jaf li t-tluq tagħna mill-Belt kien wieħed inevitabbi. Illum sibna lil Patrijiet Kapuċċini li fethulna l-bibien taċ-Đentru tagħhom fil-Furjana berah biex ahna nkunu nistgħu nagħmlu l-laqgħat tagħna hemm. Il-post, li huwa sabih u komdu jintuża minn diversi għaqdiet ohra u għalhekk irridu nadattaw ruħna u nippjanaw bil-quddiem.

Ftit tal-ġranet ilu, kellna l-Laqgħa Ġenerali Annwali. Fir-rapport tas-Segretarju ssemmew diversi inizjattivi li l-Għaqda tista, anzi għandha tiehu biex nerġghu naqbdu r-ritmu li jkompli jghina nilħqu l-ghanijiet li għalihom inħolqot l-Għaqda Hbieb tal-Presepu - Malta. Fost dawn insibu laqgħat regolari dwar dak kollu li għandu x'jaqsam mal-presepju, l-istorja tiegħu, l-istili differenti ta' presepji u fuq kollox il-presepju tagħna - il-presepju Malti. Ahna l-Maltin inhobbu u kapaċi nikkupjaw tradizzjonijiet barranin imma mbagħad ninsew it-tradizzjonijiet sbieħ ta' pajjiżna. Għandna kampanja sabiha, għerien kemm irridu, siġar minn kull ġens imxerrda mal-kampanja u l-widien tagħna; għandna fejn nimirħu u nieħdu idejat biex il-presepju tagħna intu laqta verament Maltija.

Dan ma jfissirx li m'ghandniex naraw u napprezzaw ix-xogħol li jsir minn presepisti barranin. Anzi iktar ma nosservaw ix-xogħol ta' dawn il-hbieb li ma nafuhomx, iktar insahhu l-informazzjoni u t-teknika tagħna. Huwa għalhekk li f'Settembru ta' din is-sena ser jiġu fostna żewġ presepisti mill-Calabria, Gianfranco Cupelli u Francesco Stellato. Dawn ser juruna x'materjali jużaw, kif jiffurmaw il-blat u l-bini. Ser jitkellmu dwar it-tqassim tal-presepju u finalment ser jaispiegaw kif issir siġra taż-żebug bi friegħi nexfin. Dettalji dwar din iż-żjara għadhom qed jiġu finalizzati, iż-đa min hu interessat jaqbillu jirregistra mill-aktar fis biex ma jithallix barra.

Finalment, għal din is-sena ser infasslu programm ta' żjarat kulturali, anke jekk mhux bifors marbutin mal-presepju, l-membri u ħbieb ikabbru l-informazzjoni dwar x'inhi l-kultura Maltija u x'toffri wara l-hitan hoxnin tal-palazzi li għandna fl-ibljet u fl-irħula tagħna. Nistennew il-parċeċċipazzjoni tagħkom, il-membri, biex fejn immorru, nuru li l-Għaqda mhix qiegħda hemm biss biex tibni l-presepju imma wkoll biex issahħħah il-kultura tal-membri tagħha.

Fejn tħobb il-qalb jimxu r-riġlejn

Minn Dun Nazzareno Tonna

Il-ġraja taċ-ċekejken vjolinista, Wolfgang Amadeus Mozart, fil-lejl tal-Milied timliena kuraġġ biex inwettqu tajjeb ix-xogħol fdat lilna. Kulhadd għandu x-xogħol jew ahjar il-job tieghu x'jaqdi. Aktar kemm il-haddiem jipprova jifhem u jgħix l-għażla propria tieghu, aktar il-hajja tieghu tkun trankwillu u fil-paċi. Ta' eta ċejkna Amadeus Mozart gie mistieden biex ikun is-surmast tal-knisja ġelwa ddedikata lil San Mikiel Arkanglu u Santa Marija mibnija fuq daqsxejn ta' għolja mdawra minn xi ftit djar u ġonna u thares lejn ix-xmara Fuschisce. Malli daċ-ċekejken ġuvnott vjolinista bravissimu bħal missieru, sar jaf b'din l-għażla tieghu bhala organista, kien kważi joħlom bil-ferħ u rabat qalbu ma' din il-knisja. Ma kienx ikun hemm l-iċčen funzjoni liturgika li ma kontx issibu jdoqq l-orgni. Għaliex xita, silġ, xemx tiżreg, bard jew kesha, xejn ma kien jaqtaghlu qalbu li jmur idoqq. Lejla fost l-ohrajn fit-tard, iċ-ċekejken vjolinista u organista Amadeus Mozart kien qed jipprepara halli jitlaq. Kienet il-lejla tal-Milied.

‘F’dal-hin sejjer ibni’ qaltru t-twajba ommu.
‘Hemm tant nida u kesha li bilkemm tara timxi.

Għax ma tmurx għadha?’. ‘Ma,’ qalilha binha, ‘irrid inkun ghall-quddiesa tat-tweliż tal-Bambin. Jien t-triq nafha bl-amment u noqghod attent minn fejn nghaddi. Ma għandix biża għax nimxi bil-mod’.

Iċ-ċekejken Mozart telaq bil-mod u mohħu kien fejn hu miexi li ma jmurx jaqa’ x’imkien. F’dak id-dlam kollu żelaq u sab ruhu qisu ġo kanal mimli tajn u ilma. Għalxejn beda jixxabba u jaqbad b’idejh biex jiddendel mal-ġnub u jitla’.

‘Ghinni Ġesu’ bambin, halli nitla’ minn hawn u nasal fil-hin il-knisja.’

Kienu qegħdin jinstemghu l-qniepen fil-bogħod, meta habta u sabta sema' l-passi u xi diskors ta' xi nies li nzertaw kienu ghaddejjin minn hemm ghall-knisja. Talab l-ghajjnuna tagħhom, irnexxielu jitla' mill-hofra mxarrab u mimli tajn, imma ferhan għaliex kien ser

jirnexxielu jasal fil-hin il-knisja. Kien ghoddū qorob nofs il-lejl meta č-ċekjen Amadeus Mozart wara li kien biddel hwejġu mxarrba, kien qiegħed f'postu, ferhan idoqq l-orgni tal-knisja għac-ċelabrazzjoni tal-liturgija ta' lejliet il-Milied. Il-festa tal-Milied għal Mozart kienet wahda mill-għeżeż li kellu. Dal-fatt ġara fil-Milied tas-sena 1769 ġiemwassal lilna minn Franz Grillparzer bil-kitbiet tiegħu fuq hajjet Mozart u l-familja tiegħu.

Il-Miżata

Il-ħlas tal-miżata għas-sena 2019 jista' jsir billi tibghat cheque ta' €5 (Tfal taħbi l-14 il-sena €2) lis-Segretarju.

Bhal issa qed isir l-aġġornament tal-lista tal-membri. Skond l-Istatut, dawk li huma lura fil-ħlas tal-miżata aktar minn sentejn jistgħu jinqatgħu u jitilfu kull beneficiċju li **ġgib** magħha s-sħubija fl-Għaqda **Hbieb** tal-Preseppu - Malta. Għalhekk dawk li huma lura fil-ħlas huma mheġġa li jaġġornaw ruħhom billi jikkuntattjaw lis-Segretarju fuq email: **presmal18@gmail.com** jew permezz ta' telefonata fuq **9940 6645** u jingħataw l-informazzjoni mehtieġa.

Grazzi bil-quddiem.

Ninsa għax inħobb

Minn Jonathan Balzan

Mindu kien għamillu l-bsaten fir-roti u telfu promozzjoni fuq ix-xogħol, Martin ma kienx baqa' jkellmu lil John. Il-ħbiberija tagħhom, li sahansitra tant kienet kibret li kienu siefru għal vaganza, tmermret bhal ras ta' vit u tilfet il-kamin tar-rabta. Kien ta' spalla għal xulxin fid-dipartiment u l-ġħira ta' kulhadd. Izda x-xitan ma'għandux halib. Martin, mertu tieghu jew le, kiseb il-promozzjoni u rasu kibritlu, tant li ma' John baqa' jikkomunika biss ghall-finijiet ta' xogħol. John kien ikollu jbaxxi rasu, jakkumula dwejjaq u rabja u mibegħda lejn persuna li qas ried jemmen li sa ffit xħur qabel qatta' ġimgha ta' divertiment magħha, u sa' ffit ġimħat ilu ma kinux jieqfu jirrakkuntaw l-avventuri u praspar li ghaddew minnhom. Hekk jinbidel f'hakka t'ghajnej il-bniedem, minn lejl għan-nhar!!? Hsibijiet li kienu jkissru u ma jħalluhx jorqod bil-lejl. L-ġħada ma kienx ikun jiflha iqum ghax-xogħol. Ĝimħa wara ġimħa. Xahar wara xahar.

Jum fost l-ohrajn, f'jum xitwi Novembrin, kien frank u waqt li kien miexi l-Imdina gie wiċċimbwiċċ ma' Pierre, habib antik minn żmien is-sekondarja. Kelma ġgib lill-ohra u d-diskors waqa' fuq ix-xogħol.

“Dil-hajja qed nghix jien, ix-xogħol inhobbu u drajtu, imma dil-persuna qed tagħmilli hajti infern”, gemgem John. Pierre donnu ma kien qed jisma' xejn ġdid. Semmielu x'kien jghidlu missieru, li hadd ma jaħsillek wiċċek biex tkun isbah minnu. Irrakkuntalu sitwazzjoni simili li ltaqa' magħha hu wkoll f'hidmietu. It-tnejn ma kinux mħażżeġ u waqfu jieħdu kafe' u pasta.

Pierre tħidix kif baqa' mbellah meta John kellmu fuq delizzju li kien qabad, il-bini ta' presepji, wara li kien attenda kors apposta mtella' mill-Għaqda Hbieb tal-Presepju u kif kull sena kien jagħmel wieħed u jtih bhal donazzjoni lil xi hadd ta' gewwa.

“Ara, dis-sena li għamilt għadni ma hsibtx għal min hu, hudu int, għalik, b'turija tal-ħbiberija tagħna u talli għoġbok tismaghħni, meta trid ejja d-dar għaliex, kemm tħalli d-dawl biss jonqsu”.

“Ara, x'ġest dak, kemm qed inhossni onorat,“ kompli

Pierre, “imma nerġa’ naqbadlek fuq tax-xogħol, ghax qed narak naqra imħasseb mhux hażin. Fl-opinjoni tiegħi, tibqax tkun suppriv, dal-bniedem trid tibqa’ tarah kuljum, la int ma tixtieqx tiċċaqlaq minn fejn int, ġara x’ġara, tibqax iġġorr dat-toqol f’qalbek ghaxha tgħejja iktar u jaf ikollok konsegwenzi aghhar.”

“Parir minn għandek mhux ta’ min jinjorah. Int dejjem kont ta’ eżempju u ghajjnuna l-iskola; tiftakar kemm kont tgħiġi fil-homework?” fakkru John b’nofs tbissima. “Ha nipprova nagħmel l-ewwel pass. Imma iebsa wisq. Ma nasalx biex immur fuqu u nghidlu għandi bżonn inkellmek.”

“Ara toħġibokx din”, dar fuqu Pierre f’daqqa, “il-presepiju li kont ha ttini, daqslikieku tajjhuli. Agħtih lil Martin, hudha bħala skuża biex tkisser dan il-hajt. Hu żmien opportun, żmien ta’ paċi u għaliex le, forsi sservi ta’ okkażjoni li terġġi għeddu l-hbiberija passata. Naf li pass iebes, imma m’għandix dubju li ha jgħiblek ferh f’qalbek. Kif qed tħix, qed tagħmel hafna ħsara lilek innifsek. Kellimni meta tiehu l-pass. U wara niltaqgħu u nixorbu grokk bl-ispirtu tal-Milied.”

John hassu mqanqal b’dal-kliem. Tassew kien habib ta’ veru li xtaqlu l-ġid. Sellmu lil xulxin u weghdu li jibqa’ f’kuntatt.

Fi triqtu lura d-dar baqa’ jħewden qatīgħ. Ma riedx jaqa’ għalihi. Il-ferita kienet kbira wisq biex tiddewwa.

Fil-bidu ta’ Dicembru, kif kien wieghed lill-kolleġi tax-xogħol, hadilhom presepiju biex iżejnu d-dipartiment. X’hin dahal, tard bhas-soltu, ghajnejn Martin marru fuq il-presepiju u staqsa min kien għamlu. Meta John dar fuqu u b’ton baxxi qallu jien, donnu instaram u waqa’ skiet ta’ ftit sekondi.

“Ma kontx naf li int presipista,” qallu Martin.(Xi haġa li sakemm kienu siefru flimkien John kien għadu ma skopriex bhala talent). U ghalkemm fahħru nofs kedda ghall-kapaċċita’ artistika, donnu din holqot sparkjatura f’qalb John li dlonk offrihulu bhala rigal waqt li rrinġazzjah tal-kumpliment. Dar fuq il-kolleġi u qalilhom li kien se jgħib iehor xorta mill-kolleżzjoni għad-dipartiment.

Martin deher mistaghħeb u maħsud b’dal-ġest. Stqarrli li ibnu kien tassew ha jieħu gost bih. Inholqot diskursata ta’ ftit minuti li f’tebqa t’ghajnejn hadithom lura fil-mogħdijiet tal-passat. U donnu l-hbiberija reġġħet xegħlet bhal sulfarina u hadet il-hajja bħal bini antik li jiġi restawrat. Kif spiċċa mix-xogħol, ċempel lil Frank bid-dmugħ f’ghajnejh. L-ghada marru jieħdu grokk.

Minn dakħinhar, John beda jmur ghax-xogħol iktar trankwill, b’heġġa u tbissima. Kellu jkun presepiju li regħa’ ta l-hajja lill-hbiberija minsija u paċi miċħuda!

Poežija

Żewġ Presepji

Gagazza sbejha bil-fwiehat tal-bahar
Haxix li jikber fix-xaqliba tal-wied
Pasturi sbieħ, hajjin, għalkemm tat-tafal
Bambin tax-xema rieqed f'hemda u skiet

U t-tfal tal-hâra kobba jharsu
Fis-skiet, fil-ġabru, bojod bħal-ħamiem.
U ommi sbejha, tifrah, ftit imkabbra
Li grotta b'ghaqal kbir għamiltha jien.

U tersaq lejna b'żewġ wardiet fuq wiċċha
Qaddisa hdejn tfal ohra qaddisin
U turi b'id tirtogħod pasturi w-bhejjem
Gużeppi w-il-Madonna w-il-Bambin.

Erbghin u fuqhom tmienja ghaddew u harbu
U ntradmet magħhom l-omm għażiża wkoll
‘Mma msaqqaf bil-gagazza l-ghar hemdieni
Li qalbi ma kull dawra baqa’ jholl.

U f’kull Milied mat-tfal tal-klassi tieghi
F'benniena bajda l-bogħod erħini ntir
Nergalek bil-maxtura ta’ tħalli
U daqs il-qriemeċ żgħar kull darba nsir.

U ninżel b'ghoxwa sa fil-qiegħ ta’ qalbhom
U magħhom nerġa nghix jum il-Milied
Bhal-omm b'id tirtogħod immur nurihom
Il-grotta ġelwa tfawwar bil-ħlewwiet.

U nhossu jfawwar safi kollu mhabba
Lejn xfar ghajnejja tiela shun id-dmugħ
X’hin tinżel fuq xufftejn l-istess għanja
L’ghallmitni ommi daqs il-ġilju tfuh.

Joseph L. Zerafa
Żurrieq.

Poežija

Il-Fanal

Go trejqa dejqa dejqa
Fil-gholi ftit 'il fuq
Fanal ckejken b'dawl nemniemi
Jurini fejn irrid immur

Dlonk mohhi gera bija
Sthajjieltu l-fanal
ta' dak ir-raġel twajjeb
F'lejl xitwi u mudlam

Kien qiegħed ftit imħasseb
Iffittem kenn għal martu
Mifluġa w ghajjiena
Jithassarha kien go qalbu.

Sthajjieltu kien Gużeppi
iġorr dak il-fanal
Kulhadd jagħlaqlu biebu
Fil-kesha u f' dak il-bard

Sab kenn go l-ghar imwieri
Qalb bhejjem għas-shanat
Hemmhekk go belt ta' Betlem
Belt l-iżgħar fost iż-żgħar.

Fakkarni l-fanal fl-anglu
L-anglu il-habbâr
Li niżel bid-dija kollha tiegħu
Lir-raghajja jagħti l-ahbar

Nitolbok kebbes fija
It-tama ta' serħan
Biex f'din id-dinja mqallba
Niftakar f'dinja ahjar

It-Talba tieghi nitlobok
Ja ckejken ta' fanal
Bid-dawl li għandek jiddi
Lid-dinja għamel ahjar.

Kun dejjem inti mieghi
Ja naqra ta' fanal,
Żomm tixgħel dik il-fjamma
Biex hajti tkun ahjar

Marion Higgins debono
24/02/2019

It-Tifel Mitluf

Marianne Tabone

Carlos kien ferhan se jtir. Il-ġurnata ta' qabel kien għadu kif wasal Londra m'ommu u missieru. Kellha tkun vaganza sabiha, rigal talli kien għamel progress fl-iskola. Kien ilu hafna jittraskura u l-ġenituri tieghu kienu nkwestati hafna. It-tifel kelli mohhu tajjeb hafna imma kien qis u tilef kull interess fit-tagħlim. Ommu darba ġiha ħsieb twegħdu li jekk imur tajjeb kienu joħduh Londra. Din il-wegħda dehret li għamlet effett. Ġab marki sbieħ hafna tant li kulhadd stagħġeb. Il-ġenituri riedu jżommu kelmithom. U hekk spicċa Londra!!

Kienet l-ewwel harġa tieghu barra mill-pajjiż. Malli dahlu fil-lukanda ghajnejn Carlos infethu berah. L-ewwel haġa li ra fir-reception kien presepju enormi li kien fil-ġenb ta' dak l-ispażju kbir. Ftakar li ommu kienet qaltru li sid il-lukanda kien Malta u li kienet tafu meta kien Malta. Kien baqa' dilettant tad-drawwiet Maltin. Fosthom kien jarma presepju kull sena fir-reception. L-aktar li kien hemm jidħru f'lukandi mal-madwar kienu siġar tal-Milied u *Father Christmas*.

Ma damux ma sabu ruħhom fil-kamra tagħhom. Hargu l-hwejjeg mill-bagalji u marru jagħmlu l-ewwel dawra tagħhom f'din il-belt sabiha. Ma damux ma rikbu fit-tube u marru lejn Trafalgar Square. Kien hemm hafna nies jippassiġġaw u jieħdu r-ritratti. Carlos hareġ il-camera tieghu u beda jdur jiġbed ritratt wara iehor. Kien aljenat b'dak li kien hemm madwaru. Meta ra l-istawta ta' Nelson tghidx kemm ha gost. Kien semmewħ fil-klassi u issa hemm kien! Quddiem ghajnejh. Li ma ndunax kien li ma kienx baqa' hdejn il-ġenituri tieghu. Beda jħares 'l hemm u 'l hawn biex jara jilmaħhomx. Imma hliex nies barranin ma rax.

Beda jibżा' xi ftit u jikkonfondi kif se jagħmel biex isibhom. Dak il-hin ra pulizija u ddeċieda li jitlob l-ghajnuna. Mar fuqu u qallu,

‘Please Sir, I am lost. Can you help me?’

Il-pulizija staqsieh fejn ried imur. Dak il-hin Carlos ftakar li l-post kien jismu xi haġa bis-salib u bir-re.

‘I think the hotel is at the Cross of the King,’ qallu.

Il-pulizija tħissem u stqsieh bil-ġentilezza kollha,

‘Do you mean King’s Cross?’

‘Yes! Yes!’ wiegħeb Carlos bl-entu żaġżmu kollu. Issa kien ftakar sewwa.

‘What is the name of your hotel?’

Hawn Carlos kkonfonda. Ma kellux idea x’kien jisimha l-lukanda. Kompli,

‘In the reception there is a very big crib with baby Jesus,’ kompli jispjegalu. ‘The owner is Maltese. My mother said so.’

Il-pulizija qal li kien jaf fejn kienet il-lukanda bil-presepju kbir. Qallu li kien jiċċa’ jwasslu hu stess u sadanittant ifitħxu lill-ġenituri tieghu. Dak il-hin it-tifel ra lil ommu u missieru jduru ‘l hemm u ‘l hawn ifitħxuh.

Għajjat ghajta wahda, ‘Ma! Pa! Hawn jien.’

Malli semgħu leħnu ġrew għal ħdejh. Il-pulizija ferhilhom ghall-ġhaqqa ta’ Carlos. Qalilhom li oħtu kienet tahdem f’dik il-lukanda. Meta Carlos qal li kien hemm presepju kbir fir-reception mill-ewwel induna fejn kienu qiegħdin jgħixu.

Imnalla kien il-presepju! Minn dakħinhar ftehem li meta jmorru jaraw postijiet differenti kellhom jifteħmu post fejn isibu lil xulxin jekk jinfirdu.

Hekk spicċat b’wiċċ il-ġid l-ewwel ġurnata tal-vaganza f’Londra. Carlos kien cert li qatt ma kien se jinsa dak il-presepju stil Malti fil-qalba ta’ Londra. Tghidx kemm ha ritratti ħdejh. Il-presepju kien salvah milli jdum ħafna żmien mitluf.

GħAQDA HBIEB TAL-PRESEPJU - Malta

tistieden lil dawk kollha li għandhom għal
qalbhom id-delizzju tal-Presepju
biex jattendu għal

KORS PRESEPISTIKU DIMOSTRATTIV
mogħti mill-Artisti

**GIANFRANCO CUPELLI u
FRANCESCO STELLATO**

f'MALTA

**Is-SIBT u l-HADD
28 u 29 ta' SETTEMBRU, 2019**

Għal aktar dettalji u bookings ibghat eMail fuq:
presmal18@gmail.com jew ċempel mob: 99406645

Bixx tara xogħolijiet ta' Gianfranco Cupelli żur:
Gianfranco Cupelli on Youtube.

Il-Kumitat, flimkien mal-membri tal-
Għaqda Ħbieb tal-Presepju-Malta,
jixtieq l-Għid it-Tajjeb lill-kulħadd.

J'Alla l-qawmien tal-Mulej ikun
il-bidu tal-qawmien tagħna fil-fidi.

